

Vergaderjaar 2014–2015

22 054

Wapenexportbeleid

Nr. 260

**BRIEF VAN DE MINISTERS VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN VAN BUITENLANDSE
ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 maart 2015

Conform het op 10 juni 2011 per brief gemelde aangescherpte wapenexportbeleid (Kamerstuk 22 054, nr. 165) en de motie van het lid El Fassed c.s. van 22 december 2011 over verlaging van de drempelwaarde voor de versnelde parlementaire controle bij specifieke wapenexportaanvragen naar € 2.000.000,- (Kamerstuk 22 054, nr. 181), ontvangt uw Kamer onderstaande informatie over een door Nederland afgegeven vergunning ter waarde van € 4.766.800,00 voor uitvoer van overtollig defensiemateriael naar Jordanië.

Het Ministerie van Defensie heeft onlangs een exportvergunning verkregen voor de uitvoer naar Jordanië van verschillende typen DAF trucks, DAF onderdelen en DAF gereedschap alsmede YPR pantserrupsvoertuigen voor kannibalisatie, YPR onderdelen en YPR (test) gereedschap. Eindgebruiker is de Jordaanse krijgsmacht.

Het betreft een eerste levering DAF trucks en YPR pantserrupsvoertuigen en gerelateerd materieel en documentatie die onderdeel uitmaakt van een op 15 oktober 2014 overeengekomen contract met Jordanië ad € 6.339.300,00. De levering staat gepland voor april 2015. Een tweede en laatste levering staat gepland voor april 2016.

De YPR's worden geleverd zonder wapen en zijn uitsluitend bedoeld als donorvoertuigen voor hergebruik van de onderdelen. De DAF en YPR onderdelen zullen worden gebruikt voor reeds eerder door Nederland geleverde voertuigen.

De aanvraag is getoetst aan de acht criteria van het EU Gemeenschap-pelijk Standpunt inzake wapenexport¹. Deze toetsing, waarvan de essentie ten aanzien van de meest relevante criteria hieronder wordt weergegeven, leidde tot het afgeven van de vergunning op basis van de volgende argumenten:

Mensenrechten (criterium 2):

De mensenrechtensituatie in Jordanië is beter dan in veel andere landen in de regio; in vergelijking is Jordanië stabiel en het overheidsbeleid gematigd. Toch blijft er aanleiding tot zorg. Zorgen bestaan over incidentele slechte behandeling van gevangenen, schending van rechten van Palestijnse vluchtelingen en beperkingen van de persvrijheid, vrijheid van meningsuiting en van vergadering. Op 21 december 2014 verbrak Jordanië het 8-jarig moratorium op de doodstraf door de executie van 11 personen. Nog 113 personen zijn veroordeeld tot de doodstraf in verschillende moordzaken. Jordanië slaagt er onvoldoende in veel beloofde hervormingen door te voeren.

De Jordaanse krijgsmacht is echter niet in verband te brengen met geconstateerde mensenrechtenschendingen.

Interne conflicten (criterium 3):

De economische situatie van het land blijft zorgelijk. Veel Jordaniërs zijn ontevreden over de economische omstandigheden. De werkloosheid is hoog. De burgeroorlog in Syrië en de recente opmars van ISIS in Irak en Syrië heeft een aanzienlijk *spillover* effect naar Jordanië. De toestroom van vluchtelingen heeft tot grote schaarste geleid op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en water, en leidt tot een druk op de Jordaanse samenleving.

Ondanks alle turbulentie in de regio is de interne situatie in Jordanië relatief stabiel. De regering doet haar best om de rust en vrede te bewaren en de kans op conflicten is beperkt. Jordanië heeft evenwel, zeker gezien de huidige steun voor de coalitie tegen ISIS, een legitieme veiligheidsbehoefte en een toegenomen kans op aanslagen. Hoewel er sprake is van verhitte demonstraties, zijn die over het algemeen niet gewelddadig. De Jordaanse krijgsmacht is in de afgelopen jaren ook niet ingezet bij het in bedwang houden van demonstraties. Het risico dat de (gepantserde) voertuigen tegen de eigen bevolking worden ingezet wordt in Jordanië dan ook zeer klein geacht.

Regionale stabiliteit (CR4)

Jordanië speelt een belangrijke stabiliserende rol in de regio, o.a. bij de Israëliësch-Palestijnse besprekingen als ook inzake Syrië en ISIS. De internationale positie van Jordanië is versterkt toen Jordanië verkozen werd in de VN Veiligheidsraad.

De rol van Jordanië bij de opvang van Syrische vluchtelingen heeft het internationale belang van het land tevens doen groeien.

Jordanië stelde zich tot voor kort voorzichtig op richting Syrië en probeerde via politieke weg tot een oplossing te komen. Op 22 september 2014 heeft Jordanië zich aangesloten bij de coalitie tegen ISIS, samen met de VS en een aantal Golfstaten. Het land heeft reeds ISIS-doelen gebombardeerd.

---

¹ GS 2008/944 van 8 december 2008.

Jordanië heeft een zeer legitieme veiligheidsbehoefte, heeft geen intentie om een territoriale claim af te dwingen en is onderdeel van een brede internationale coalitie tegen ISIS waaraan ook Nederland deelneemt.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders